

**Затверджено
на засіданні вченої ради
Тернопільського національного
медичного університету
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України
Протокол № 15 від «24» 11 2020 р.**

**Введено в дію наказом ректора університету
№ 575, від «24» 11 2020 р.**

М. Корда

**ПОЛОЖЕННЯ
про організацію освітнього процесу в Тернопільському
національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського
Міністерства охорони здоров'я України**

Тернопіль-2020

1. Загальні положення

1.1. Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться в Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України (далі – Університет) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей в осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості. Освітній процес об'єднує три складові: навчальний процес, науковий процес та виховний процес.

1.2. Освітній процес базується на принципах науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності, незалежності від втручання будь-яких політичних партій, інших громадських та релігійних організацій.

1.3. Мова навчання визначається статтею 48 Закону України «Про вищу освіту».

1.4. Освітній процес організовується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, в галузях техніки, технологій, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

1.5. Зміст освіти – це науково-обґрунтована система дидактично та методично оформленого навчального матеріалу для різних рівнів та ступенів вищої освіти.

Зміст освіти визначається освітньо-професійною та освітньо-науковою програмами підготовки, структурно-логічною схемою підготовки, навчальними програмами дисциплін, іншими нормативними актами органів державного управління освітою та університету і відображається у відповідних підручниках, навчальних посібниках, методичних матеріалах, дидактичних засобах, а також при проведенні навчальних занять та інших видів навчальної, наукової та виховної діяльності.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова) програма - єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації. Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації. Освітня (освітньо-професійна або освітньо-наукова) програма визначає вимоги осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ECTS, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Структурно-логічна схема підготовки – це наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки.

Зміст освіти складається з нормативної та вибіркової частин.

Нормативна частина змісту освіти визначається відповідним стандартом вищої освіти.

Вибіркова частина змісту освіти визначається освітньою програмою.

1.6. Організація освітнього процесу базується на багаторівневій та багатоступеневій системі вищої освіти. В університеті підготовка фахівців здійснюється за відповідними освітньо-професійними, освітньо-науковими, науковими програмами на таких рівнях вищої освіти:

- перший (бакалаврський) рівень;
- другий (магістерський) рівень;
- третій (освітньо-науковий) рівень;
- науковий рівень.

1.7. Здобуття вищої освіти на кожному рівні передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) або наукової програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти:

- бакалавр;
- магістр;
- доктор філософії;
- доктор наук.

2. Нормативно-правова база організації освітнього процесу

2.1 Організація освітнього процесу в університеті базується на Законі України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» наказах Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України, Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, державних стандартах вищої освіти, інших актах законодавства України з питань освітньої діяльності.

2.2. Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти та наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

- а) обсяг кредитів ECTS, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- б) перелік компетентностей випускника;
- в) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (освітньо-професійна програма, навчальний план);
- г) форми атестації здобувачів вищої системи;
- д) вимоги до наявної системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- е) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

2.3. Організація освітнього процесу здійснюється навчальними підрозділами університету (факультетами, інститутами, кафедрами, відділеннями, навчально-методичною комісією, тощо). Основними нормативними документами, що

визначають організацію освітнього процесу за освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою) програмою, є навчальний план і програми та дане положення.

Навчальний план – це нормативний документ університету, який розробляється на підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми для кожної спеціальності і визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ECTS, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, види практик, форми поточного і підсумкового контролю.

Навчальний план затверджується вченою радою університету та вводиться в дію наказом ректора університету.

Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який затверджується вченою радою університету та наказом ректора.

Нормативні навчальні дисципліни встановлюються стандартом вищої освіти та освітньо-професійною (освітньо-науковою) програмою. Дотримання їх назв та обсягів є обов'язковим.

Вибіркові навчальні дисципліни вводяться для забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії студента. Студенти обирають вибіркові дисципліни з каталогу вибіркових дисциплін на принципах альтернативності, змагальності та академічної відповідальності.

Процедура забезпечення студенту вибору навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ECTS, регулюється «Положенням про вибіркові дисципліни».

Місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь визначається навчальною програмою дисципліни.

Навчальна програма нормативної дисципліни є складовою освітньої програми.

Навчальна програма вибіркової дисципліни розробляється кафедрами університету.

Вчена рада університету для забезпечення набуття компетентностей та програмних результатів навчання може вносити зміни до освітніх програм та навчальних планів.

2.4. Для кожної навчальної дисципліни, яка входить до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки, на підставі навчальної програми дисципліни та навчального плану кафедрами університету складається робоча навчальна програма дисципліни, яка є нормативним документом університету.

Робоча навчальна програма містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю. Робоча навчальна програма з дисципліни складається і затверджується на один навчальний рік.

Структурними складовими робочої навчальної програми дисципліни є:

- структурований (розширений) навчальний план з дисципліни;
- пояснювальна записка та структура дисципліни;

- мета вивчення навчальної дисципліни;
- зміст програми, що включає тематичне планування лекцій, семінарських (практичних) занять, самостійної роботи, перелік практичних навичок, внесених у матрикул практичних навичок;
- критерії оцінювання знань студентів на занятті (прийняті на методичному засіданні кафедри);
- екзаменаційні питання (для дисциплін, з яких формою підсумкового контролю є іспит);
- зразки питань для проведення підсумкового контролю знань;
- засоби для проведення поточного та підсумкового контролю;
- перелік навчально-методичної літератури.

2.5. Навчання студента здійснюється за індивідуальним навчальним планом, який складається на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та частину вибіркового навчального плану, вибраних студентом з обов'язковим урахуванням структурно-логічної схеми підготовки. Індивідуальний навчальний план складається на кожний навчальний рік і затверджується в порядку, встановленому в університеті. Результати виконання цього плану фіксуються на сторінках книжки індивідуального плану студента, одержаними оцінками, вираженими в балах за 200 бальною шкалою, оцінкою ECTS і традиційною оцінкою та підписами викладачів.

2.6. Університет надає студентам можливість користування навчальними приміщеннями, бібліотеками, навчальною, навчально-методичною і науковою літературою, обладнанням, устаткуванням та іншими засобами навчання на умовах, визначених правилами внутрішнього розпорядку та Статутом університету.

2.7. За відповідність рівня підготовки студента до вимог державних стандартів вищої освіти відповідає керівник навчального структурного підрозділу (факультету, інституту, кафедри тощо).

За виконання індивідуального навчального плану відповідає студент.

3. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

3.1 Освітній процес в університеті здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи.

3.2 Основними видами навчальних занять в університеті є:

- лекція;
- практичне, семінарське, індивідуальне заняття;
- виробнича практика;
- консультація.

Кафедри університету мають право встановлювати інші форми та види навчальних занять, які затверджуються центральною методичною комісією та Вченою радою університету.

3.3 Лекція

3.3.1. Лекція – основна форма проведення навчальних занять в Університеті, призначена для засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекція, як вид навчального заняття може проводитися очно або дистанційно.

Лекція є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою. Можливе читання окремих лекцій з проблем, які стосуються даної навчальної дисципліни, але не охоплені навчальною програмою. Такі лекції проводяться провідними вченими або спеціалістами для студентів та працівників Університету в окремо відведений час.

Лекції читають науково-педагогічні працівники Університету, які мають науковий ступінь, вчене звання, а також провідні науковці або спеціалісти, які запрошені для читання лекцій.

Лекції проводяться у відповідно обладнаних приміщеннях – аудиторіях, де є можливість для забезпечення мультимедійної презентації лекційного матеріалу.

Тривалість лекції становить дві академічні години (90 хвилин). На 4–6 курсах медичного факультету та 4–5 курсах стоматологічного і фармацевтичного факультету освітній процес організований за методикою «Єдиного дня», де один день – лекції, чотири дні – практичні заняття. У лекційний день, згідно з розкладом занять, викладачі читають 3 лекції з різних дисциплін тривалістю 90 хв кожна (2 академічних години).

За рішенням центральної методичної комісії з подання декана факультету, для студентів у перші два тижні навчального семестру, може бути проведена начитка лекцій із дисциплін, які вивчаються у даному семестрі.

Лекції для студентів усіх факультетів (українською та англійською мовами) читаються з мультимедійним супроводом. Під час лекції можливе використання онлайнових інформаційних технологій. Матеріали підготовки до лекції та презентації лекції повинні бути розміщені на сторінці курсу в інформаційній системі дистанційної освіти – Moodle.

Студенти можуть ознайомитись із матеріалами підготовки до лекції та презентацією самої лекції, що дозволить підвищити рівень засвоєння ними лекційного матеріалу.

Під час лекції викладач пояснює та трактує матеріал, наводить найсвіжішу інформацію з теми лекції, демонструє хворих, відповідає на запитання студентів тощо.

3.3.2. Лектор, який вперше претендує на читання лекції, може бути зобов'язаний завідувачем кафедри (головою предметної або циклової комісії) до проведення пробних лекцій з участю викладачів та науково-педагогічних співробітників кафедри.

Лектор зобов'язаний дотримуватися навчальної програми щодо тем лекційних занять, але не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах навчання, що забезпечують високу якість освітнього процесу.

3.4 Практичне заняття

3.4.1. Практичне заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Практичні заняття проводяться в спеціально оснащених навчальних кімнатах необхідними технічними засобами навчання, фантомами, тренажерами, операційних, перев'язочних, палатах біля ліжка хворого, центрі симуляційного навчання.

Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Тематичний та календарно-тематичний план проведення практичних занять складається кафедрою на кожний семестр і затверджується завідувачем кафедри.

3.4.2. Для проведення практичних занять кафедра створює методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для студентів з підготовки і роботи на практичному занятті (можуть розроблятися і інші методичні документи).

Практичні заняття для студентів 1-3 курсів проводяться за стрічковою системою, а для студентів 4-6 курсів, які навчаються за спеціальністю «Медицина», 4-5 курсів – «Стоматологія», «Фармація, промислова фармація»; 4 курсу бакалаврського рівня «Фізична терапія, ерготерапія», «Медсестринство», за спеціальностями «Фізична терапія, ерготерапія» (другий магістерський рівень вищої освіти) та «Громадське здоров'я» (другий магістерський рівень вищої освіти) за методикою «Єдиного дня».

Для студентів малочисельних груп (менше 7 студентів) індивідуальні заняття проводяться за методикою «Єдиного дня».

Для студентів навчально-наукового інституту медсестринства, дистанційної та заочної форми навчання практичні заняття проводяться за методикою «Єдиного дня».

Для студентів заочної форми навчання практичні та семінарські заняття проводяться за методикою «Єдиного дня».

3.4.3. При стрічковій системі проведення практичних занять тривалість практичного заняття становить 2 академічні години («пара» – 90 хвилин). При складанні розкладу занять на 1-3 курсах в один день передбачено два практичних заняття та одна лекція. З врахуванням перерви, години проведення занять за стрічковою системою наступні:

1 пара – 9⁰⁰ – 10³⁰

2 пара – 11¹⁰ – 12⁴⁰

3 пара – 13³⁰ – 15⁰⁰

4 пара – 15⁴⁰ – 17¹⁰

5 пара – 17⁵⁰ – 19²⁰

Перерви між заняттями надаються для переходу з однієї кафедри на іншу.

3.4.4. При двогодинному проведенні практичного заняття обов'язковими складовими повинні бути: визначення вхідного рівня знань студентів, виконання практичної роботи, теоретичний розбір контрольних питань до теми практичного заняття, контроль вихідного рівня засвоєння матеріалу практичного заняття. Під час практичної частини під контролем викладача студенти проводять біологічні, біохімічні, морфологічні дослідження, експерименти, виконують лабораторні роботи, вивчають мікро- та макропрепарати, складають матрикули практичних навичок, виписують рецепти, опановують практичні навички, працюють з манекенами, тренажерами, симуляторами, оформляють протокол практичного заняття або альбом за формою, розробленою кафедрою. Під час теоретичної частини викладач проводить опитування студентів відповідно до теми заняття, пояснює складні та незрозумілі питання, надає інформацію щодо сучасних досягнень науки і техніки та перспективного розвитку даного напрямку. Визначення вхідного та вихідного рівня знань проводиться за методикою, затвердженою на методичному засіданні кафедри.

Критерії оцінювання знань та вмінь студентів на практичному занятті розробляються кафедрою та затверджуються цикловою методичною комісією.

У журналі обліку успішності студентів з дисципліни виставляється одна оцінка у дванадцятибальній шкалі, яка є узагальненою оцінкою за практичне заняття в цілому.

3.4.5. При проведенні заняття за методикою «Єдиного дня» кафедральний розклад у день практичних занять має наступний вигляд (6 академічних годин аудиторного навантаження та 1 година самостійної роботи):

Практична частина заняття – 9⁰⁰ – 11¹⁵

Година самостійної роботи студентів – 11¹⁵ – 12⁰⁰

Перерва – 12⁰⁰ – 12³⁰

Семінарська частина заняття – 12³⁰ – 14⁰⁰

Перерва – 14⁰⁰ – 14¹⁵

Контролююча частина заняття – 14¹⁵ – 15⁰⁰

На перерви відводиться 45 хв, із них 30 хв – велика перерва після години самостійної роботи і 15 хв – перерва після семінарського обговорення.

Оскільки переважна більшість занять на старших курсах проходить на клінічних базах, кафедра, в залежності від можливостей забезпечення практичної частини може змінювати порядок проведення заняття.

Методика проведення практичного заняття та алгоритм виконання практичної роботи повинні відповідати методичній вказівці та методичній розробці практичного заняття, затвердженій на методичному засіданні кафедри.

Перед виконанням практичної роботи проводиться контроль вхідного рівня знань а також розглядаються теоретичні питання алгоритму виконання завдань та практичних навиків.

На клінічних кафедрах студенти здійснюють курацію хворого з патологією по одній із тем заняття (як основний або супутній діагноз), а саме: збирають анамнез, проводять об'єктивне і фізикальне обстеження, розробляють схеми лікування, приймають участь в інструментальних і апаратних методах обстеження одного із хворих відділення по темі заняття. При відсутності тематичних хворих може бути використання заранне підготовленого стандартизованого пацієнта.

На кафедрах теоретичного спрямування студенти виконують лабораторні роботи, проводять інструментальні дослідження, аналіз їх результатів, вирішують ситуаційні задачі, дають оцінку стану здоров'я населення, складають плани цільових програм, оцінюють стан зовнішнього середовища, результати епідеміологічного аналізу, складають план заходів з профілактики хвороб.

Результати виконання практичної роботи заносяться у протокол (щоденник). Форма обліку встановлюється кафедрою та затверджується на цикловій методичній комісії.

3.4.6. Година самостійної роботи студентів надається для складання практичних навичок з відповідної лінії матрикулу; роботі над завданнями ліцензійних тестових іспитів, які входять до складу ЄДКІ; складають практичні навички з відповідної лінії матрикулу; працюють над удосконаленням практичних навичок; розглядають питання винесені на самостійну роботу.

Навчальні години, передбачені для самостійної роботи студентів, не враховуються в навчальне навантаження викладача.

Під час семінарського обговорення практичного заняття викладач разом із студентами обговорюють усі питання теми. Викладач може сам загострити увагу студентів на важливих та складних питаннях теми. Також студенти разом з викладачем розглядають ситуаційні задачі, питання ліцензійного іспиту «Крок», здійснюють тренінг у вигляді написання і наступного аналізу тестів. Студенти можуть виступити з рефератами, доповідями, презентаціями, теми яких викладач роздає на попередньому занятті. Можливою є організація проблемно-орієнтованого навчання, під час якого студентам у групах надається можливість самостійного вирішення ситуаційної задачі, з організацією дискусій між групами.

Контролююча частина заняття за системою «Єдиного дня» включає поєднання письмового тестового контролю та відповіді на теоретичні питання з теми заняття. Як складова контролюючої частини заняття може бути усна співбесіда з конкретних питань.

За результатами всіх видів робіт у журнал обліку успішності студентів з дисципліни виставляється одна оцінка по дванадцятибальній шкалі, яка є узагальненою оцінкою за практичне заняття в цілому.

Студенткам-матерям, діти яких знаходяться на грудному вигодовуванні (згідно КЗпП України до 1,5 року), відповідним розпорядженням деканату дозволяються додаткові перерви для годування дитини без наступного відпрацювання пропущених годин, за умови повного опрацювання матеріалу заняття і одержання відповідної оцінки (час такої перерви узгоджується з деканатом).

Оцінки, отримані студентом на практичних заняттях, враховуються при виставленні підсумкової оцінки за поточну успішність з навчальної дисципліни (60 % від загальної оцінки з дисципліни) при формі контролю – іспит, диференційований залік з даної навчальної дисципліни.

3.5 Семінарське заняття

3.5.1. Семінарське заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань рефератів, тощо. Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних кабінетах з однією семінарською групою (дві академічні групи).

Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

3.5.2. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Оцінки за кожне семінарське заняття вносяться у журнал обліку успішності студентів з дисципліни.

Отримані студентом оцінки на семінарських заняттях враховуються при виставленні загальної підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

3.6 Індивідуальне заняття

3.6.1. Індивідуальне навчальне заняття проводиться з малочисельними академічними групами та окремими студентами. Малочисельними академічними групами вважаються академічні групи з чисельністю студентів 7 і менше осіб, для аспірантів менше 5 осіб.

3.6.2. Обсяг індивідуальних занять з дисципліни, яка читається в малочисельній групі, становить 10 % для бакалаврів і 20% для магістрів і аспірантів від загального навчального часу, визначеного на дисципліну.

3.6.3. Перелік дисциплін, з яких проводяться тільки індивідуальні заняття у малочисельних групах, за поданням декана факультету щосеместру до його початку, затверджує проректор з науково-педагогічної (навчальної) роботи університету.

3.6.4. Якщо на вивчення якоїсь дисципліни малочисельну групу можна приєднати до іншої академічної групи, то з цієї дисципліни заняття проводяться у повному обсязі.

3.6.5. Освітній процес у малочисельних групах ведеться відповідно до даного Положення. Особливості навчального процесу з дисциплін, які читаються у малочисельних групах, визначаються кафедрами.

3.6.6. Семестровий графік проведення індивідуальних занять, консультацій для студентів малочисельних груп за поданням декана факультету затверджує

проректор з науково-педагогічної (навчальної) роботи університету до початку семестру.

3.6.7. Якщо індивідуальне навчальне заняття проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей, то воно організовується за окремим графіком і може охоплювати частину або повний обсяг занять з однієї або декількох навчальних дисциплін.

Види індивідуальних навчальних занять, їх обсяг, форми та методи проведення, форми та методи поточного і підсумкового контролю (крім атестації) визначаються індивідуальним навчальним планом студента.

3.7 Консультація

3.7.1. Консультація – форма навчального заняття, при якій студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

3.7.2. Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи студентів, залежно від того, чи викладач консультує студентів з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Обсяг часу, відведений викладачу для проведення консультацій з конкретної дисципліни, визначається навчальним планом.

3.8 Індивідуальні завдання

3.8.1. Індивідуальні завдання з окремих дисциплін (реферати; курсові, дипломні роботи; виготовлення схем препаратів, схем, таблиць, відеофільмів тощо) видаються студентам кафедрами. Вони є однією із форм самостійної індивідуальної роботи і виконуються при консультуванні викладачем. Допускаються випадки виконання комплексної тематики кількома студентами.

Курсові, магістерські, кваліфікаційні роботи, виконуються студентами які навчаються за спеціальністю «Фармація, промислова фармація», «Фізична терапія, ерготерапія» (магістр), «Громадське здоров'я» (магістр), «Медсестринство» (магістр).

3.8.2. Курсові роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематика курсових робіт повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху.

Порядок затвердження тематики курсових робіт і їх виконання здійснюється відповідно до розпорядження декана факультету.

Керівництво курсовими роботами здійснюється, як правило, найбільш кваліфікованими викладачами.

Захист курсової роботи проводиться перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри за участю наукового керівника.

Оцінювання курсової роботи проводиться згідно затверджених вченою радою факультету «Критеріїв оцінювання курсової роботи».

3.8.3. Магістерські (кваліфікаційні) роботи виконуються на завершальному етапі навчання студентів в університеті і передбачають:

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних виробничих й інших завдань;
- розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою роботи.

Студенту надається право обрати тему дипломної роботи, визначену випусковими кафедрами, або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розробки.

Керівниками дипломних (кваліфікаційних) робіт призначаються досвідчені науково-педагогічні працівники, які мають науковий ступінь та/або вчене звання. Порядок підготовки, захисту та оцінювання дипломних (кваліфікаційних робіт) робіт здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію та проведення атестації випускників університету», прийнятого на засіданні вченої ради університету, затвердженого наказом ректора та даного Положення.

Магістерські (кваліфікаційні) роботи зберігаються в бібліотеці університету, а їхні електронні версії в електронному репозитарії.

3.9 Самостійна робота студента

3.9.1. Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять і передбачає вивчення тем, що не розглядаються на практичних заняттях, але входять в навчальні програми з дисциплін і контролюються під час підсумкових занять, семестрових заліків та іспитів.

3.9.2. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, регламентується робочим навчальним планом.

3.9.3. Позааудиторна самостійна робота не регламентується часом. Навчальні години, передбачені для проведення самостійної позааудиторної роботи, не враховуються в навчальне навантаження викладача. Зміст самостійної позааудиторної роботи визначається навчальною програмою з дисципліни, її мета - закріплення навичок розумових та мануальних дій (самонавчання).

3.9.4. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій, матеріали підготовки для лекцій, віртуальні навчальні програми, навчальні відеофільми, інтернет-ресурси тощо.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента та дистанційного контролю в системі Moodle.

Для самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

З метою організації методично керованої позааудиторної роботи студентів кафедри повинні скласти методичні рекомендації, в яких потрібно обґрунтувати актуальність теми, визначити мету заняття, вказати на ті знання та вміння, якими повинен оволодіти студент самостійно.

3.9.5. Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці університету, навчальних лабораторіях, комп'ютерних класах, клініках а також в домашніх умовах.

У необхідних випадках ця робота проводиться відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу студента до потрібних дидактичних засобів.

Графік доводиться до відома студентів на початку поточного семестру.

3.9.6. При організації самостійної роботи студентів з використанням складного обладнання чи устаткування, складних систем доступу до інформації передбачається можливість отримання необхідної консультації або допомоги з боку фахівця

3.9.7. Освітній матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

3.10 Практична підготовка студентів

3.10.1. Практична підготовка студентів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми для здобуття відповідного рівня вищої освіти і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь. Вона проводиться на практичних заняттях і протягом виробничої практики.

3.10.2. Виробнича практика проводиться на базах навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги, підрозділів центру первинної медико-санітарної допомоги, закладах охорони здоров'я вторинного та третинного рівня медичної допомоги, центрах реабілітації, лікарнях відновлювального лікування. Центрах громадського здоров'я.

3.10.3. Студенти, які проживають в регіонах, з якими не укладаються договори про практику студентів, направляються на практику згідно відношень з закладами охорони здоров'я цих регіонів, які студентами надаються в відділ виробничої практики університету не пізніше ніж за два місяці до початку практики.

Виробнича практика проводиться під організаційно-методичним керівництвом викладачів університету. Вид практичної підготовки і час її проведення визначається навчальним планом. Організація практичної підготовки регламентується «Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України».

3.11 Лінії практичних навичок

Для контролю засвоєння обов'язкових практичних навичок на кожному курсі в Університеті запроваджені матрикули практичних навичок.

Матрикул практичних навичок – це перелік практичних навичок, який складений кафедрами на основі стандарту вищої освіти за спеціальністю, освітньо-професійної програми і є обов'язковим для опанування студентом протягом навчального року. Практичні навички розподілені по курсах, які у Матрикулах названі лініями. Рік навчання відповідає номеру лінії.

Складати практичні навички студенти можуть викладачу як під час проведення практичної частини заняття, так і під час позааудиторної самостійної роботи. Окремо виділено практичні навички, які студенти повинні продемонструвати у центрі симуляційного навчання.

Складання навички, окрім практичного виконання, передбачає ґрунтовні знання і розуміння студентом її теоретичних аспектів.

Викладач, який прийняв практичну навичку, ставить у відповідній графі Матрикулу студента відмітку «зараховано», записує назву кафедри, дату складання навички, своє вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові та особистий підпис.

Відмітку про складання студентом практичної навички викладач повинен внести також у додаток до журналу академічної успішності студентів групи.

Складання та перескладання практичних навичок, внесених у матрикул дозволяється під час практичного заняття, під час самостійної роботи студентів, під час чергування викладачів на кафедрах.

Студенти, які своєчасно не складуть практичних навичок, вважаються такими, що мають академічну заборгованість та не допускаються до складання заліково-екзаменаційної сесії.

3.12 Об'єктивно-структурований практичний (клінічний) іспит ОСП (ОСКІ)

В університеті ОСП(К)І проводиться як складова підсумкового контролю практичних навичок студентів а також, як складова ЄДКІ під час проведення атестації випускників за спеціальностями: «Медицина», «Стоматологія», «Фізична терапія, ерготерапія».

Об'єктивний структурований практичний (клінічний) іспит як складова єдиного державного кваліфікаційного іспиту для ступеня магістра за спеціальностями галузі знань «Охорона здоров'я» визначено постановою Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 року № 334 «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я».

Об'єктивний структурований практичний (клінічний) іспит є одним із способів проведення контролю набуття студентом клінічної компетентності. Підхід до оцінки клінічної компетентності побудований на комплексній оцінці з

використанням кінцевих станцій, на яких моделюються різноманітні види клінічної компетентності. При цьому всі учасники проходять однакові випробування, з послідовним переходом від станції до станції у відповідності до розробленого графіку. Результати виконання завдань на кожній станції оцінюються чек-листом. Для проведення об'єктивного структурованого клінічного іспиту використовують різноманітні тренажери і симулятори, стандартизованих або реальних пацієнтів. Суть ОСП(К)І полягає в оцінці практичних та комунікативних навичок студентів.

ОСП(К)І, як складова атестації, перевіряє готовність випускника здійснювати на реальному об'єкті майбутньої професійної діяльності (людина) або на моделі такого об'єкту (фантом, муляж, ситуаційне завдання тощо) виробничі функції, які неможливо оцінити методом стандартизованого тестування. Метою ОСП(К)І, як складової атестації є оцінювання якості вирішення випускником типових задач діяльності і демонстрації відповідних умінь та навичок в умовах, що наближені до реальних. Зміст ОСП(К)І, переліки типових задач діяльності, умінь та навичок, що виносяться на ОСП(К)І, ґрунтуються на вимогах стандарту вищої освіти, освітньої програми і програм дисциплін, включених в атестацію для спеціальності. Перелік дисциплін, які виносяться на ОСП(К)І відповідає дисциплінам, що є випусковими і входять до складу інтегрованого іспиту Крок-2. Рішення про додаткове введення окремих станцій з інших дисциплін (зокрема невідкладних станів) приймається вченою радою університету. ОСП(К)І проводиться в один етап екзаменаційною комісією, яка створюється в Університеті, відповідно до Положення про екзаменаційну комісію, організацію та порядок проведення атестації випускників у Тернопільському національному медичному університеті ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України.

ОСП(К)І, як складова підсумкового контролю проводяться на 3,4,5 курсах медичного факультету для студентів які навчаються за спеціальністю «Медицина», 3 і 4 курсів стоматологічного факультету.

При плануванні ОСП(К)І, місце проведення іспиту має бути зображено схематично. На схемі повинні бути відзначені всі станції і вказані напрями переходу студентів від станції до станції. Важливо щоб станції були розташовані недалеко одна від одної, а період переходу студентів між станціями займав мінімум часу. Розташування екзаменаційних кімнат повинно бути таким, щоб дзвінок, який вказуватиме час переходу на наступну станцію, повинен бути однаково гучно чути на всіх станціях.

Екзаменаційні станції під час ОСП(К)І можуть бути наступних типів: клінічні станції (Clinical station) – включають взаємодію студентів з реальним або стандартизованим пацієнтом; практичні станції (Practic station) – включають виконання технічних процедур (ін'єкції, запис ЕКГ і т.д.) - на таких станціях можуть залучатися вузькі фахівці (наприклад, реаніматологи).

Екзаменаційні кімнати та місця виконання практичних навичок студентів повинні бути обладнані камерами відеоспостереження з записом, що забезпечить об'єктивність прийняття рішення екзаменаційною комісією у випадку апеляцій студентів.

Вимоги до стандартизованих пацієнтів

Стандартизований пацієнт повинен бути попередньо підготовлений. У якості стандартизованого пацієнта можна підготувати лікаря-інтерна, клінічного ординатора, практичного лікаря, колишнього викладача, актора, волонтера тощо.

Стандартизований пацієнт повинен представляти не історію хвороби, а показувати прояви захворювання, передавати емоційні і особисті характеристики симульованого пацієнта. Стандартизований пацієнт може брати участь в ОСП(К)І тільки після відповідної підготовки і навчання. Реальні пацієнти з гострими захворюваннями не підходять для такого іспиту, однак, пацієнти з хронічними захворюваннями в стадії ремісії зі стабільними фізичними змінами (зоб, легеневі звуки, серцеві шуми, зміни шкіри, деформації) можуть використовуватися дуже ефективно. Стандартизовані пацієнти мають кілька відмінних переваг перед реальними пацієнтами: їх можна контролювати, їх історія хвороби більш показова, а симуляція проявів захворювання може бути стандартизована. Використовуючи стандартизованих пацієнтів, можна контролювати рівень складності екзаменаційної станції, а їх використання протягом наступних іспитів може дозволити точно порівнювати результати виконання завдань різних студентів.

Організація проведення

Іспит студенти складають в Міжкафедральному навчально-тренінговому (симуляційному) центрі.

Кількість станцій для іспиту – 12. Кожна станція складається в окремій кімнаті; номер і назва станції вказані при вході. Якщо навичка не передбачає спілкування, то в одній кімнаті можна розмістити кілька станцій.

На іспит студент приходить у медичному одязі та перевзутті. Заходячи на іспит, студенти здають мобільні телефони та інші гаджети, які повертають їм після складання.

Перед ОСП(К)І кожного студента реєструють у списку із зазначенням екзаменаційної групи. Студент отримує порядковий номер, за яким його реєструють в чек-листі кожної станції. Також студент отримує пам'ятку (маршрутний лист) та отримує інструктаж про порядок проходження станцій.

Відповідно, одночасно екзамен може скласти 12 студентів, які на кожній окремій станції виконують одне і те ж завдання.

Студенти рухаються за порядковим номером, таким чином не пересікаються і, відповідно, не спілкуються. Початок і кінець виконання станції озвучується сигналом дзвінка. Тривалість виконання кожної станції однакова і складає від 5 до 10 хв. Якщо за цей час студент не впорався із завданням, він перериває роботу і переходить на наступну станцію. Між станціями є перерва 1

хв., під час якої студенти переходять з однієї кімнати в іншу (від однієї стації до іншої).

Завдання, які студент може виконувати під час ОСП(К)І залежать від типу станції, і можуть бути або клінічними або практичними.

Викладач не втручається у процес виконання завдання, не спілкується зі студентом, а лише спостерігає за правильністю виконання його роботи та виставляє у чек-листі оцінку за виконання кожного етапу завдання.

Критерії оцінювання

Оцінка роботи студента на станції проводиться за **чек-листом**, складеним на основі алгоритму виконання практичної навички. При проведенні ОСП(К)І як складової підсумкового контролю максимальна оцінка за виконання завдання на 1 станції становить 1 (один) бал, а при проведенні ОСП(К)І, як складової атестації максимальна оцінка за виконання завдання на 1 станції становить 5 балів (наказ МОЗ України №419 від 19.02.2019 року «Про затвердження Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів»). Кожному пункту алгоритму залежно від вагомості присвоюють певну частину балу. Вага кожного пункту може бути різною залежно від їх кількості, значимості, складності виконання. Після проходження всіх станцій підбивається підсумок балів. Максимально студент може набрати при складанні ОСП(К)І як складової підсумкового контролю 12 балів, а при складанні ОСП(К)І як складової атестації 60 балів. ОСП(К)І вважається складеним, якщо студент після проходження всіх станцій набрав не менше 60% від максимальної кількості балів.

Для студентів не випускових курсів ОСП(К)І є допуском до екзаменаційної сесії. Студентам не випускових курсів, які не склали ОСП(К)І, дозволено дві спроби перескладання. Якщо ж за результатами перескладання студент не склав ОСП(К)І, він не допускається до складання підсумкового контролю та вважається таким, що не виконав навчальної програми.

Перескладання ОСП(К)І, як складової ЄДКІ проводиться у відповідності до Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів, затвердженого наказом МОЗ України від 19.02.2019 року №419.

Апеляції та оскарження оцінок

Для підтвердження об'єктивності оцінювання студентів під час ОСП(К)І на кожній станції повинна проводитися відеофіксація алгоритму виконання студентом клінічного чи практичного завдання. У випадку незгоди студента з результатами оцінювання екзаменатором у чек-листі виконання завдання екзаменаційна комісія у присутності студента може переглянути відеозапис та прийняти кінцеве рішення.

3.13 Контрольні заходи

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

3.13.1. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до

виконання конкретної роботи. Поточний контроль здійснюється на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль вхідного рівня знань, якість виконання практичної роботи, рівень теоретичної підготовки студента, активність студента під час семінарського обговорення теми практичного заняття та результати вихідного контролю рівня знань.

Форми проведення поточного контролю та максимальні бали за них визначаються відповідно кафедрою і зазначаються у робочій програмі відповідної навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання студентів на практичному занятті розробляються кафедрою та затверджуються цикловою методичною комісією.

Оцінювання поточної успішності студентів здійснюється за дванадцятибальною шкалою, а в журнал обліку академічної успішності заноситься єдина оцінка незалежно від тривалості практичного заняття (двогодинне чи шестигодинне).

3.13.2. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на окремих його завершальних етапах або на певному рівні вищої освіти. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію випускників.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового іспиту, диференційованого заліку або заліку з конкретної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою і в терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий іспит – це форма підсумкового контролю, що передбачає перевірку засвоєння студентом освітньої програми з дисципліни а також розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Семестровий диференційований залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань та перевірки засвоєння студентом освітньої програми. Семестровий диференційований залік планується при відсутності іспиту.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських заняттях. Семестровий залік не передбачає обов'язкову присутність студентів.

Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового іспиту, диференційованого заліку або заліку), якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом на семестр з цієї навчальної дисципліни.

Іспити складаються студентами в період екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом. Розклад іспитів для всіх форм навчання

складається деканатами, затверджується ректором університету і доводиться до відома викладачів і студентів не пізніше, як за місяць до початку.

Розклад ліквідації академічної заборгованості складається одночасно з розкладом іспитів.

Заліки складаються після закінчення читання лекцій та проведення практичних (семінарських) занять до початку екзаменаційної сесії.

Університет може встановлювати студентам індивідуальні терміни складання іспитів, наприклад, у зв'язку з хворобою студента під час екзаменаційної сесії, участі студентів у міжнародних програмах обміну, участі студентів у програмах Work end Travel, Erasmus, інших причин відсутності студента в університеті під час сесії з ініціативи університету.

Студенти заочної (дистанційної) форми навчання допускаються до участі в екзаменаційній сесії, якщо вони не мають заборгованості за попередній семестр і до початку екзаменаційної сесії виконали всі контрольні і курсові роботи з дисциплін, які виносяться на сесію. Виконаними вважаються зараховані контрольні роботи і допущені до захисту курсові роботи.

3.13.2.1. Оцінка з дисципліни формою контролю знань яких є іспит визначається як сума кількості балів поточної успішності та екзаменаційної оцінки (в балах). При формі контролю диференційований залік – сума кількості балів поточної успішності та підсумкового контролю (у балах).

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни становить 200 балів, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за результатами екзаменаційного (підсумкового) контролю – 80 балів.

Серед виділених 120 балів на оцінювання поточної успішності студентів у навчальному процесі, згідно з робочою програмою дисциплін, виділяється від 0 до 6 балів на оцінювання індивідуальної роботи. Ці бали додаються до кількості балів поточної успішності після конвертації 12-ти бальної рейтингової шкали. Таким чином, обирається співвідношення між результатами оцінювання поточної навчальної діяльності і екзаменаційного (підсумкового) контролю 60 % до 40 %.

3.13.2.2. Оцінювання поточної успішності проводиться за дванадцятибальною шкалою. Оцінка за заняття вважається позитивною, якщо вона становить 4 і більше балів.

При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми практичного (семінарського) заняття.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Критерії оцінювання поточної успішності студентів повинні бути відображені кафедрами у робочих програмах з дисциплін, які викладаються на кафедрі, із зазначенням чіткої структури отриманої студентом на занятті оцінки та критеріїв оцінювання.

Недопустимим є прирівнювання і використання однієї складової оцінки за поточну успішність, як сумарної оцінки за практичне (семінарське) заняття.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу студента становить **120 балів**.

3.13.2.3. Оцінювання написання та захисту історії хвороби.

Відповідно до рішення центральної методичної комісії від 18 червня 2014 р. на клінічних кафедрах (пропедевтики внутрішньої медицини, внутрішньої медицини №1,2,3, хірургії №1,2, дитячих хвороб з дитячою хірургією, педіатрії №2, акушерства та гінекології №1,2 – де студенти виконують написання історії хвороби пропедевтичного, факультетського та госпітального характеру) окремим пунктом виставляється оцінка за проведену курацію (написання історії хвороби) та захист історії хвороби. Середня арифметична даних оцінок включається до підрахунку середнього балу поточної успішності окремим пунктом. При підрахунку середнього балу поточної успішності сумарна кількість балів за практичні заняття разом із кількістю балів за історію хвороби ділиться на число яке включає кількість практичних занять плюс один (за історію хвороби).

3.13.2.4. Після закінчення вивчення дисципліни викладач проводить підрахунок середнього балу поточної успішності. При цьому принципи заокруглення середнього балу наступні - дробова частина середнього балу: в діапазоні від 0 до 0,24 заокруглюється до меншої одиниці; в діапазоні від 0,25 до 0,74 заокруглюється до 0,5; в діапазоні від 0,75 до 0,99 – до більшої одиниці.

Переведення оцінок за поточну успішність з 12-бальної шкали здійснюється наступним чином:

12-бальна шкала	Кількість балів за поточну успішність
4	66
4,5	69
5	72
5,5	75
6	78
6,5	81
7	84
7,5	87
8	90
8,5	93
9	96
9,5	99
10	102
10,5	105
11	108
11,5	111
12	114

3.13.2.5. Студентам надається можливість перескладання незадовільних поточних оцінок протягом двохтижневого терміну після отримання поточної незадовільної оцінки, але не пізніше дня проведення підсумкового контролю, під час консультацій та відробок практичних (семінарських) занять за графіком чергування викладачів кафедри, затвердженим на методичній нараді. Позитивні результати перескладань вносяться в «Журнал відробок пропущених практичних занять...» і «Журнал обліку відвідувань і успішності студентів», електронний журнал..

Студенту, який з поважної причини мав пропуски аудиторних навчальних занять, деканатом дозволяється відпрацювати не більше місячного об'єму навчальних занять за узгодженим графіком. Якщо студент за поважних причин (хвороба) пропустив понад один місяць за семестр, він повинен взяти академічну відпустку.

Практичні (семінарські) заняття, пропущені без поважних причин мають бути відпрацьовані упродовж 2-х тижневого терміну від дати пропуску. До відпрацювання пропущених практичних занять без поважних причин з медико-біологічних дисциплін допускаються студенти, які мають квитанцію про оплату (згідно затверджених наказом ректора розрахунків години вартості відпрацювання пропущеного заняття).

Після двотижневого терміну відпрацювання пропущених занять без поважних причин здійснюється лише за окремим розпорядженням декана факультету. При цьому студент повинен надати декану пояснення в письмовій формі, де вказати причини, з яких ним не було виконано своєчасне відпрацювання пропущеного заняття. У випадку пропуску студентом 18 годин і більше занять без поважних причин, декан факультету, після отримання письмових пояснень, попереджає студента про порушення ним навчальної дисципліни.

Кафедри зобов'язані до 5 числа кожного місяця подавати в деканат інформацію про стан успішності та пропуски занять студентами з дисциплін, які викладаються. Відповідальність за подання даної інформації покладається на завідувача кафедри.

3.13.2.6. Відпрацювання пропущених практичних (семінарських) занять здійснюється за попереднім записом студентів згідно затвердженого графіку відробок та чергування викладачів кафедри. Запис на відпрацювання може проводитися безпосередньо на кафедрі в «Журналі запису на відпрацювання пропущених занять» а також в системі АСУ. До одного викладача на відпрацювання пропущених занять може записатися не більше 12 студентів.

Кількість днів у тиждень, в які повинні чергувати викладачі кафедри (курсу), залежить від кількості ставок на кафедрі (або курсі, що територіально відокремлений від кафедри):

- До 3 ставок – 1 раз на тиждень;
- 4-5 ставок – 2 рази на тиждень;
- 6-9 ставок – 3 рази на тиждень;
- 10 і більше ставок – щодня.

У день відробок та консультацій черговий викладач повинен знаходитись на робочому місці увесь період чергування, тобто з 15.30 до 20.00.

При наявності значної кількості пропусків занять без поважних причин, які студент не встигає відпрацювати до завершення семестру, він відраховується з університету за порушення навчальної дисципліни.

3.13.2.7. Відпрацювання пропущених лекцій студентами.

Всі лекції є обов'язковими для відвідування всіма студентами. Написання тексту лекції присутніми студентами є довільним, викладачі кафедри не мають права вимагати від студента, який був присутнім на лекції, пред'явлення конспекту лекції, або проводити до нього дисциплінарні міри, такі як виставляти «нб» за дане заняття, тощо.

Студент повинен знати поданий на лекції матеріал та відобразити його на відповідному практичному (семінарському) занятті і підсумковому контролі. Студент, який не відпрацював пропущених лекційних занять, не допускається до підсумкового контролю.

Студенту надається можливість відпрацювати у 2-х тижневий термін пропущене лекційне заняття.

Для відробки пропущеного лекційного заняття студент зобов'язаний представити лектору, чи іншій уповноваженій особі на кафедрі:

- якщо лекція була пропущена з поважної причини – конспект лекції, написаний на підставі плану пропущеного лекційного заняття, отриманого у лектора;
- якщо лекційне заняття пропущене з неповажної причини – реферат, написаний по темі пропущеного лекційного заняття.

Підтвердженням поважної причини пропуску заняття служить: «Довідка про тимчасову непрацездатність студента» (форма 095/о), розпорядження деканату, заява підписана деканом чи заступником декана. Якщо студент не пред'являє даних документів то причина пропуску вважається неповажною.

3.13.2.8 Оцінювання індивідуальної самостійної роботи студента

Бали за індивідуальну самостійну роботу студента нараховуються студентові лише при успішному її виконанні.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальної самостійної роботи студента, залежить від їх об'єму та значимості і регламентується робочою навчальною програмою з дисципліни, але не повинна перевищувати 6 балів. Вони додаються до кількості балів набраних студентом за поточну навчальну діяльність. Кафедра, на початку навчального семестру, може самостійно визначати види індивідуальної самостійної роботи.

Найбільш доцільним слід вважати наступний підхід:

- 6 балів додаються за призові місця на міжвузівських олімпіадах з дисципліни та міжвузівських і міжнародних наукових студентських конференціях з надрукуванням роботи;
- 5 балів додаються за призові місця на внутрішньовузівських олімпіадах і студентських наукових конференціях з надрукуванням роботи;
- 4 бали додаються за участь (якщо студент приймав участь, але не отримав призового місця) у міжвузівських олімпіадах з дисципліни та міжвузівських і міжнародних наукових студентських конференціях з надрукуванням роботи;
- 3 бали додаються за участь (якщо студент приймав участь, але не отримав призового місця) у внутрішньовузівських олімпіадах і студентських наукових конференціях з надрукуванням роботи;
- 2 бали додаються за виготовлення на кафедрах препаратів, схем, таблиць та відеофільмів – з урахуванням важливості виконаної роботи;
- 1 бал додається за написання реферату до теми, змістового модуля тощо.

3.13.2.9 Оцінювання самостійної позааудиторної роботи (СПР) студентів

Самостійна позааудиторна робота студентів, яка передбачена робочою навчальною програмою з дисципліни оцінюється на відповідному практичному (семінарському) занятті, або на підсумковому контролі чи іспиті з обов'язковим відображенням порядку контролю СПР в робочій програмі з дисципліни.

3.14 Контроль освітнього процесу

3.14.1. В Університеті організація освітнього процесу передбачає проведення заліково-екзаменаційної сесії. Формами контролю можуть бути іспити, диференційовані заліки, заліки. Форма підсумкового контролю – іспит, обов'язкова для навчальних дисциплін, які є складовою «ЄДКІ», або «Крок» та дисциплін, які виносяться на атестацію випускників.

3.14.2. Форма контролю – диференційований залік та залік визначається робочим навчальним планом, який затверджується рішенням вченої ради університету та наказом ректора. Дані форми контролю встановлюються для дисциплін, що мають невелику кількість аудиторних годин.

Дисципліни, які вивчаються більше одного семестру і формою контролю яких є іспит або диференційований залік в індивідуальний план студента заносяться наступним чином: після кожного семестру в індивідуальний план та у відомість поточної успішності студента заносяться аудиторні години та кількість балів поточної успішності; в останньому семестрі вивчення дисципліни заносяться всі академічні години і кількість балів поточної успішності з дисципліни та екзаменаційна оцінка, а у випадку диференційованого заліку кількість балів поточної успішності і кількість балів, які студент отримав за підсумковий контроль.

3.14.3. До складання заліково-екзаменаційної сесії допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою аудиторні

навчальні заняття та набрали при вивченні дисциплін не меншу за мінімальну кількість балів.

Регламент проведення іспитів (диференційованих заліків) та критерії оцінювання повинні бути відображені у робочій навчальній програмі з дисципліни і доведені до студентів на початку її вивчення.

Центр незалежного тестування знань студентів університету не пізніше, як через два тижні від початку семестру, повинен надати студентам базу тестових завдань, які виносяться на проведення підсумкового контролю з дисциплін.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль, яку може набрати студент при складанні іспиту (диференційованого заліку) становить 80.

Іспит (диференційований залік) вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 51 екзаменаційного балу з підсумкового контролю.

Студенти, які недопущені до іспиту (диференційованого заліку) через невідпрацьовані пропущені без поважної причини заняття, або не набрали мінімальної кількості балів за поточну успішність можуть бути допущеними до ліквідації даної заборгованості тільки за розпорядженням деканату. Декан може дозволити ліквідовувати академічну заборгованість в терміни відведені студентам на перескладання незадовільної оцінки з іспиту (диференційованого заліку).

Якщо студент встигає ліквідувати свою академічну заборгованість до дати першого перескладання, то він допускається до складання іспиту, результати його успішності вносяться у відомість перескладання та індивідуальний навчальний план студента. Якщо студент не встигає ліквідувати дану заборгованість, то він не допускається до іспиту і у відомості перескладання навпроти його прізвища ставиться запис «недопущено».

Рішення про ліквідацію академічної заборгованості студентами, які були недопущені до підсумкового контролю через пропуски занять з поважних причин приймаються індивідуально по кожному окремому випадку.

Студенти, які не склали іспит (підсумковий контроль) мають право на його перескладання не більше двох разів. Перше перескладання не раніше як через три дні після завершення заліково-екзаменаційної сесії. Методика першого перескладання аналогічна методиці проведення іспиту, підсумкового контролю. Дата другого перескладання призначається розпорядженням декана факультету. Друге перескладання відбувається при комісії, в усній формі. Склад комісії з перескладання визначається наказом ректора. Друге перескладання у осінньому семестрі повинно бути проведено в зимовий канікулярний період, не пізніше дня початку занять у весняному семестрі; у весняному семестрі не пізніше двох тижнів після закінчення семестру.

Графіки складання підсумкового контролю та іспитів, а також перескладань, як первинних так і комісійних, розробляються навчальним відділом та затверджуються наказом ректора університету не пізніше як за місяць до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Результати перескладання вносяться у індивідуальні навчальні плани студентів в день перескладання та у відомості (первинного чи комісійного)

перескладання (електронні та на паперовому носії) і подаються в деканат не пізніше наступного після перескладання дня.

Студенти, які не з'явилися на підсумковий контроль, або на перескладання без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку. Факт неявки студента без поважних причин та виставлення незадовільної оцінки оформляється розпорядженням декана факультету.

Студенти, які під час заліково-екзаменаційної сесії не склали та не пересклали підсумкового контролю з дисциплін, вивчення яких завершується, вважаються такими, що не виконали навчальної програми та навчального плану та згідно статті 46 Закону України «Про вищу освіту» підлягають відрахуванню з університету.

Позитивна оцінка отримана студентом при складанні підсумкового контролю не перескладається.

3.14.4. Форма проведення іспиту включає написання тестового контролю у центрі незалежного тестування (75 % від загальної екзаменаційної оцінки) та проведення усної співбесіди з екзаменатором по всіх розділах дисципліни (25 % від загальної екзаменаційної оцінки).

Іспит з дисципліни проводиться в окремий день, згідно розкладу іспитів. Для підготовки до іспиту з однієї дисципліни студенту надається не менше трьох днів. У день іспиту студент у центрі незалежного тестування знань студентів складає тестовий контроль, після чого приходить на кафедру для усної співбесіди з екзаменатором.

Для проведення усної співбесіди зі студентом кафедрою визначаються екзаменатори, список яких затверджується наказом ректора.

Для проведення оцінювання навчальних досягнень студентів під час складання семестрового іспиту пропонується:

– при складанні тестової частини іспиту у незалежному центрі оцінювання знань студентів з використанням 48 тестових завдань переведення результатів засвоєння отриманих знань у студентів здійснюється за наступною шкалою:

Кількість правильних відповідей при складанні тестової частини іспиту у незалежному центрі оцінювання знань студентів	Кількість балів, що виставляються студенту
1-24	Не склав
25, 26	38
27	39
28	40
29	41

30	42
31	43
32	44
33	45
34	46
35	47
36	48
37	49
38	50
39	51
40	52
41	53
42	54
43	55
44	56
45	57
46	58
47	59
48	60

– при складанні тестової частини іспиту у незалежному центрі оцінювання знань студентів з використанням 24 тестових завдань переведення результатів засвоєння отриманих знань у студентів здійснюється за наступною шкалою:

Кількість правильних відповідей при складанні тестової частини іспиту у незалежному центрі оцінювання знань студентів	Кількість балів, що виставляються студенту
---	--

1-12	Не склав
13	38
14	40
15	42
16	44
17	46
18	48
19	50
20	52
21	54
22	56
23	58
24	60

- співбесіда з викладачем здійснюється в день складання тестової частини іспиту на кафедрі шляхом опитування по трьох питаннях із числа тих, які були висвітлені кафедрою на початку семестру у розділі «Питання до іспиту для проведення співбесіди», шляхом довільного вибору студентом трьох питань із загального числа всіх виділених питань, які розділені на окремі три групи. При цьому студент відповідає одне питання одному екзаменатору, тобто загалом студента екзаменують три екзаменатори. Оцінювання знань студентів здійснюється шляхом виставлення балів в залежності від повноти правильності відповідей у відповідності до шкали:

Шкала оцінювання відповіді студента на питання під час співбесіди з екзаменатором

Оцінка правильності відповіді на питання з врахування повноти відповіді	Кількість балів, що виставляються студенту за відповідь на одне питання
Відсутність правильної відповіді на	0

питання	
Часткова відповідь на питання	1
Неповна відповідь на питання	2
Повна відповідь на питання	3

Шкала переведення:

Сумарна кількість балів, отриманих при відповіді на окремі питання	Кількість балів, що виставляються студенту
0-3	Не склав
4	13
5	14
6	15
7	16
8	18
9	20

Результати складання тестової частини іспиту та результати усної співбесіди з екзаменатором заносяться у екзаменаційну відомість складання іспиту, яка розташовується у окремому веб-додатку. Паперовий примірник відомостей результатів тестового контролю та усної співбесіди подаються у деканат відповідного факультету. Занесення результатів складання тестового контролю у центрі тестування у електронну відомість, яка розташована у окремому веб-додатку покладається на інженера-програміста центру незалежного тестування знань студентів, а занесення результатів усної співбесіди покладається на завуча кафедри, який отримує окремий доступ до відомості, яка розташована у веб-додатку. Інспектор деканату, після закінчення іспитів і перенесення загальних сумарних результатів іспиту у ІС АСУ зобов'язаний провести перевірку відповідності електронного та паперового примірників відомостей.

Результатами іспиту є загальна сума балів, отриманих за складання тестової частини та результатів усної співбесіди з екзаменатором (тобто 75 % питомої

ваги кількості балів, отриманих студентом за складання тестового контролю у центрі незалежного тестування та 25 % питомої ваги кількості балів, отриманих студентом під час співбесіди з екзаменатором).

Якщо студент не склав однієї із складових частин іспиту, він вважається таким, що іспит склав на «незадовільно». На перескладанні студент перескладає ту частину іспиту, яку він не склав.

3.14.5. Якщо підсумковим контролем з дисципліни є диференційований залік тоді кількість балів з вивчення даної дисципліни включає поточну успішність та підсумковий контроль. Підсумковий контроль у даному випадку проводиться після закінчення навчального семестру у визначений навчальним відділом час у центрі незалежного тестування.

Оцінка з дисципліни за диференційований залік включає 60 % оцінювання поточної успішності та 40 % підсумкового контролю і виражається у 200-бальній шкалі.

При складанні тестової частини диференційованого заліку у незалежному центрі оцінювання знань студентів з використанням 48 тестових завдань переведення результатів засвоєння отриманих знань у студентів здійснюється за наступною шкалою:

Кількість правильних відповідей при складанні тестової частини диференційованого заліку у незалежному центрі оцінювання знань студентів	Кількість балів, що виставляються студенту
1-24	Не склав
25; 26	51
27	52
28	53
29	54
30	55
31	56
32	57
33	58
34	59
35	60
36	61
37	62
38	63
39	64
40	65
41	66

42	68
43	70
44	72
45	74
46	76
47	78
48	80

При складанні тестової частини диференційованого заліку у незалежному центрі оцінювання знань студентів з використанням 24 тестових завдань переведення результатів засвоєння отриманих знань у студентів здійснюється за наступною шкалою:

Кількість правильних відповідей при складанні тестової частини диференційованого заліку у незалежному центрі оцінювання знань студентів	Кількість балів, що виставляються студенту
1-12	Не склав
13	51
14	52
15	54
16	56
17	59
18	62
19	65
20	68
21	71
22	74
23	77
24	80

Результати складання підсумкового контролю у центрі тестування подаються у формі паперових та електронних відомостей для внесення у ІС АСУ. Інспектор деканату повинен провести перевірку відповідності електронного та паперового примірників відомостей.

Ранжування студентів за кінцевим результатом здійснює комп'ютерна програма «АСУ».

Після закінчення вивчення теоретичного блоку освітніх компонентів (6 семестр) для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 226 «Фармація, промислова фармація» проводиться перший етап єдиного державного кваліфікаційного іспиту, який включає інтегрований іспит «Крок-1» та іспит з англійської мови професійного спрямування.

У випадку форс-мажорних обставин, коли термін складання (перескладання) іспиту компонентів ЄДКІ переноситься на наступний після складання семестр, задля попередження перевищення ліцензійного обсягу студенти переводяться на наступний курс із встановленням термінів ліквідації академічної заборгованості.

3.14.6. *Оцінювання дисципліни:*

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як наведено у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 170 до 200 балів	«5» (відмінно)
Від 140 до 169 балів	«4» (добре)
Від 117 до 139 балів	«3» (задовільно)
Нижче 117 балів	«2» (незадовільно)

Студенти, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються програмою «АСУ» за шкалою ECTS таким чином:

Критерії визначення оцінки ECTS

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«A»	Найкращі 10 % студентів
«B»	Наступні 25 % студентів
«C»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«E»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок "A", "B", "C", "D", "E" проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю, і успішно завершили вивчення дисципліни.

Оцінка FX виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль (перший раз склали підсумковий контроль на «незадовільно»). Ця категорія студентів має право на перескладання підсумкового контролю за затвердженим графіком під час зимових канікул (до початку весняного семестру) або літніх канікул (до 1 липня поточного року) впродовж двох тижнів після завершення відповідного семестру. Повторне складання підсумкового контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка F виставляється студентам, які відвідали всі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Студент, який не набрав протягом семестру мінімальної кількості балів поточної успішності з дисципліни не може бути допущений до підсумкового семестрового контролю. Ця категорія студентів має право на додаткове вивчення дисципліни протягом канікул і повинна скласти її до початку наступного семестру.

3.14.7. Оцінка дисциплін, формою підсумкового контролю яких є **залік**, базується на результатах оцінювання поточної діяльності та виражається за шкалою: «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність бал не менше 117 балів.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати при завершенні дисципліни становить 200 балів: 194 бали за поточну успішність та 6 балів (максимально) за самостійну індивідуальну роботу студента.

Для проведення ранжування і виставлення оцінки ECTS середній бал поточної успішності з дисципліни конвертується з 12-бальної у 200-бальну шкалу. Ранжування в системі «АСУ» відбувається у 200-бальній шкалі.

Таблиця переведення 12-бальної шкали у 200-бальну шкалу при формі підсумкового контролю залік (зараховано):

12-бальна	200-бальна
4; 4,1	117
4,2	118
4,3	119
4,4	120
4,5	121
4,6	122
4,7	123
4,8	124
4,9	125
5	126
5,1	127

5,2	128
5,3	129
5,4	130
5,5	131
5,6	132
5,7	133
5,8	134
5,9	135
6	136
6,1	137
6,2	138
6,3	139

6,4	140
6,5	141
6,6	142
6,7	143
6,8	144
6,9	145
7; 7,1	146
7,2	147
7,3	148
7,4	149
7,5	150
7,6	151

7,7	152
7,8	153
7,9	154
8	155
8,1	156
8,2	157
8,3	158
8,4	159
8,5	160
8,6	161
8,7	162
8,8	163
8,9	164
9	165
9,1	166
9,2	167
9,3	168
9,4	169
9,5	170
9,6	171
9,7	172
9,8	173
9,9	174
10, 10,1	175
10,2	176
10,3	177
10,4	178
10,5	179
10,6	180
10,7	181
10,8	182
10,9	183
11	184
11,1	185
11,2	186
11,3	187
11,4	188
11,5	189
11,6	190
11,7	191
11,8	192
11,9	193
12	194

3.14.8. Заліково-екзаменаційні відомості видаються деканатами викладачам та приймаються від них і реєструється в книзі видачі і надходження заліково-екзаменаційних відомостей. Видача заліково-екзаменаційних відомостей іншим особам забороняється.

3.14.9. Оцінювання усіх видів практик (навчальних і виробничих) проводиться у 200-бальній шкалі за критеріями, розробленими відділом практики Університету.

Згідно навчальних планів підготовки фахівців за спеціальністю «Медицина», «Фармація, промислова фармація», «Стоматологія», «Фізична терапія, ерготерапія», «Медсестринство», «Громадське здоров'я» формою контролю виробничої практики є диференційований залік.

Залік з виробничої практики виставляється на основі результатів виконання практичної роботи та складання підсумкового контролю в університетському центрі незалежного тестування знань студентів.

Диференційована оцінка за виробничу практику вноситься у відомість обліку успішності та в індивідуальний план студента за підписом керівника практики.

Студенту, який не виконав програми виробничої практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно. Студенти, які не виконали програми виробничої практики і отримали незадовільну оцінку при захисті звіту вважаються такими, що не виконали навчального плану та навчальної програми і відраховуються з університету.

3.14.10. Оцінювання курсових робіт проводиться у 12-бальній шкалі за критеріями, розробленими відповідними кафедрами, з дисциплін яких передбачено написання цих робіт. Рецензія керівника курсової роботи повинна містити мотивацію виставленої суми балів. Заліки з курсових робіт виставляються на підставі захисту студентами курсових робіт перед комісією у складі двох-трьох викладачів, призначених наказом ректора, з участю безпосереднього керівника роботи.

3.14.11. **Атестація випускників** здійснюється державною атестаційною комісією після завершення навчання на певному рівні вищої освіти з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам стандартів вищої освіти. Атестація випускників в університеті здійснюється відповідно до вимог наказ МОН України від 24.05.2013р. № 584 «Про затвердження Положення про порядок створення та організацію роботи державної екзаменаційної комісії у вищих навчальних закладах України», «Положення про організацію та проведення атестації випускників», вимог стандартів вищої освіти за спеціальностями та освітньо-професійних (освітньо-наукових) програм. Для магістрів, які навчаються за спеціальностями галузі знань 22 Охорона здоров'я відповідно Постанови Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 р. №334 «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я» та «Порядку, умов та строків розроблення і проведення

єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критерії оцінювання результатів», затвердженого наказом МОЗ України від 19.02.2019 року №419.

Атестаційна комісія створюється окремо з кожної спеціальності (освітньої програми). Вона перевіряє теоретичну і практичну підготовку випускників, приймає рішення про присвоєння їм відповідного освітнього рівня кваліфікації, видання державного документу про освіту, опрацьовує пропозиції про поліпшення підготовки фахівців.

Атестаційна комісія організовується щорічно і діє протягом календарного року.

До атестації допускаються студенти, які повністю виконали всі вимоги навчального плану і освітньо-професійної програми.

Іспити з атестації випускників проводяться при відкритому засіданні атестаційної комісії в присутності половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії. Складову атестації - ліцензійно-інтегрований іспит «Крок-2» або «ЄДКІ-2», що включає «Крок-2», міжнародний іспит з основ медицини проводить комісія Центру тестування при МОЗ України.

Під час атестації проводиться комплексна перевірка знань студентів та компетентностей визначених освітньо-професійною програмою.

Екзаменаційні білети до іспиту складаються випусковими кафедрами та затверджуються на вченій раді факультету. Перелік екзаменаційних питань та практичних навичок доводиться до студентів на початку навчального року.

Екзаменаційні білети направляються для рецензування на однопрофільні кафедри за два місяця до початку атестації випускників. Тривалість екзаменів не повинна перевищувати 6 академічних годин у день.

Критерії оцінювання результатів компонентів ЄДКІ

Успішним складанням ЄДКІ вважається успішне складання кожного компонента ЄДКІ. Результат іспитів «КРОК» та іспиту з англійської мови професійного спрямування подається у якісній та кількісній формах.

Якісна форма результату подається як «склав» / «не склав» та базується на вимогах щодо професійної компетентності фахівця відповідно до стандартів вищої освіти.

Кількісна форма первинного результату розраховується як відсоток правильно виконаних тестових завдань, який конвертується у багатобальну нормовану шкалу.

Результати міжнародного іспиту з основ медицини подаються у кількісній формі, яка визначається розробником такого іспиту.

Величини критерію «склав» для кожного тестового компонента ЄДКІ затверджуються Міністерством охорони здоров'я України. Змістове визначення критеріїв оцінювання результатів тестових компонентів ЄДКІ базується на кількості правильно виконаних тестових завдань. Тестове завдання вважається виконаним правильно, якщо здобувач обрав та позначив у бланку відповідей правильний варіант відповіді. Тестове завдання вважається виконаним неправильно, якщо:

позначено неправильний варіант відповіді;

позначено два або більше варіантів відповіді, навіть якщо серед них є правильний;

не позначено жодного варіанта відповіді.

Змістове визначення критеріїв оцінювання ОСП(К)І базується на оцінці роботи здобувача на станції, яка здійснюється за контрольним листом, складеним на основі алгоритму виконання практичної навички, що оцінюється. Максимальна оцінка за виконання завдання на 1 станції становить 5 балів. Кожному пункту алгоритму залежно від вагомості присвоюють певну частину балів. Вага кожного пункту може бути різною залежно від їх кількості, значущості, складності виконання завдання. Після проходження всіх станцій підбивається підсумок балів. Максимально студент може набрати 60 балів. ОСП(К)І вважається складеним, якщо студент після проходження всіх станцій набрав не менше ніж 60 відсотків максимальної кількості балів.

У випадку проведення атестації не у формі ЄДКІ результати іспиту визначаються за двома шкалами: у балах 200-бальної шкали та в оцінках традиційної 4-бальної шкали (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»). Результат у балах багатобальної шкали також конвертується у шкалу ECTS шляхом ранжування.

Бали за іспит з атестації у 200-бальній шкалі конвертуються у чотирибальну шкалу за нижченаведеними критеріями. Оцінки за багатобальною та чотирибальною шкалами заносяться до відомості екзаменаційної групи.

Критерії встановлення оцінки за традиційною 4-бальною шкалою

Оцінка за багатобальною (200) шкалою (при застосуванні коефіцієнту конвертації „200”)	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	5, “відмінно”
Від 140 до 179 балів	4, “добре”
Від 101 до 139 балів	3, “задовільно”
100 балів і менше	2, “незадовільно”

Конвертація у шкалу ECTS

Під час проведення ранжування студентів бали із дисциплін атестації з 200-бальної шкали конвертуються у шкалу ECTS. Бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться деканатами для усіх студентів одного курсу, які навчаються за однією спеціальністю (освітньо-професійною програмою) і успішно склали атестацію.

Ранжування для визначення оцінки ECTS здійснюється деканатами за кількістю набраних балів. Результати заносяться до відповідних відомостей та протоколів.

Критерії визначення оцінки ECTS

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«Е»	Останні 10 % студентів

Ранжування студентів – громадян іноземних держав рекомендовано за рішенням вченої ради проводити в одному масиві зі студентами – громадянами України, що навчаються за однією спеціальністю.

Студенту, який успішно склав іспити з атестації, видається документ про освіту зразка (диплом).

Студенту, який отримав підсумкові оцінки "відмінно" не менше як з 75% всіх навчальних дисциплін, передбачених навчальним планом, а з інших дисциплін - оцінки "добре" і склав іспити з атестації з оцінками "відмінно", в документі про освіту зазначається додаткова інформація «диплом з відзнакою».

Рішення атестаційної комісії про оцінку знань студентів на іспиті приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії. При однаковій кількості голосів голос голови є вирішальним. Голова атестаційної комісії призначається наказом по університету відповідно до «Положення про атестацію випускників», затвердженого вченою радою університету. Персональний склад членів атестаційної комісії і екзаменаторів а також графік роботи затверджується ректором не пізніше, як за місяць до початку роботи АК.

Розклад іспитів погоджується з головою АК, затверджується ректором університету і доводиться до студентів і членів АК не пізніше, ніж за місяць до початку складання іспитів.

До проходження атестації допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану. Наказ про допуск до атестації, подається в АК деканом факультету. Крім того, деканом факультету подаються зведені відомості про виконання студентами навчального плану і одержані ними оцінки з теоретичної частини іспиту.

У разі не складання будь-якого з компонентів ЄДКІ здобувач має право повторно скласти іспит не більше одного разу. Повторне складання іспиту допускається протягом одного року з дня проведення першого іспиту.

Засідання атестаційної комісії протоколюються. Протоколи підписують голова і члени комісії, які брали участь у засіданні. Протоколи зберігаються в університеті.

Після закінчення роботи атестаційної комісії голова комісії складає звіт і подає його ректору.

Звіт голови АК обговорюється на засіданні вченої ради і зберігається у відділі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Звіти голів АК до початку наступного навчального року обговорюються на засіданні центральної методичної комісії університету, на підставі чого затверджується перелік конкретних заходів, спрямованих на поліпшення якості підготовки випускників, з урахуванням унесених АК рекомендацій і пропозицій.

4. Навчальний час студента

4.1. Навчальний час студента визначається обсягом кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти.

Обліковими одиницями навчального часу студента є кредит ЄКТС, академічна година, навчальні день, тиждень, семестр, курс, рік.

Кредит ЄКТС – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження студентів, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС. Кредит ЄКТС включає усі види робіт студента: аудиторну, самостійну, підготовку до атестації, складання ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок», складання ЄДКІ, виробничу практику, виконання курсових робіт тощо.

Академічна година – це мінімальна облікова одиниця навчального часу. Тривалість академічної години становить, як правило, 45 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин.

Навчальний день – складова частина навчального часу студента тривалістю не більше 9 академічних годин.

Навчальний тиждень – складова частина навчального часу студента тривалістю не більше 45 академічних годин.

Навчальний семестр – складова частина навчального часу студента, що закінчується підсумковим семестровим контролем.

Тривалість семестру визначається навчальним планом.

Навчальний курс – завершений період навчання студента протягом навчального року. Тривалість перебування студента на навчальному курсі включає час навчальних семестрів, підсумкового контролю та канікул. Сумарна тривалість канікул протягом навчального курсу, крім останнього, становить не менше 8 тижнів. Початок і закінчення навчання студента на конкретному курсі оформляються відповідними (перевідними) наказами.

Навчальний рік триває 12 місяців, розпочинається, як правило, 1 вересня і для студентів складається з навчальних днів, днів проведення підсумкового контролю, екзаменаційних сесій, вихідних, святкових і канікулярних днів.

4.2. Навчальні дні та їх тривалість визначаються річним графіком освітнього процесу. Вказаний графік складається на навчальний рік з урахуванням перенесень робочих та вихідних днів.

Навчальні заняття проводяться за розкладом. Розклад має забезпечити виконання навчального плану в повному обсязі щодо навчальних занять.

4.3. Забороняється відволікати студентів від участі в навчальних заняттях та контрольних заходах, встановлених розкладом, крім випадків, передбачених чиним законодавством.

5. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення студентів.

Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення студентів університету здійснюється у відповідності до положень статті 46 закону України «Про вищу освіту», наказу МОН України № 245 від 15.07.96 р. та інших нормативних документів.

Підставами для відрахування студента є:

- 1) завершення навчання за відповідною освітньою (науковою) програмою;
- 2) власне бажання;
- 3) переведення до іншого навчального закладу;
- 4) невиконання навчального плану;
- 5) якщо студент без поважних причин не приступив до занять протягом 10 днів від дня їх початку та не повідомив деканат про наявність поважної причини для цього;
- 6) за станом здоров'я на підставі висновку ЛКК;
- 7) за академічну неуспішність:
 - а) якщо студент, який під час заліково-екзаменаційної сесії не склав та двічі не пересклав підсумкового контролю з дисципліни (іспити, диференційовані заліки), вивчення якої завершується у даному семестрі.
 - б) у випадку, якщо студент не ліквідував академічну заборгованість у встановлений термін та не приступив до складання екзаменаційної сесії;
- 8) за не складання компонентів ЄДКІ;
- 9) за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти;
- 10) як такого, що виконав навчальний план, але не пройшов атестації (у випадку отримання незадовільної оцінки під час атестації, або не складання однієї із складових атестації, або неявки на атестацію без поважних причин);
- 11) порушення умов договору (контракту), укладеного між закладом вищої освіти та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- 12) інші випадки, передбачені законом.

Особа, відрахована з університету до завершення навчання за освітньою програмою, отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС. Зразок академічної довідки встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Відрахування неповнолітніх студентів здійснюється за погодженням зі службою у справах неповнолітніх місцевих органів виконавчої влади.

6. Робочий час викладача

6.1. Робочий час науково-педагогічних працівників становить 36 годин на тиждень (скорочена тривалість робочого часу). Він включає час виконання ним навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи та інших трудових обов'язків.

Робочий час наукового працівника включає час виконання ним наукової, дослідницької, консультативної, експертної, організаційної роботи та інших трудових обов'язків.

Робочий час педагогічного працівника включає час виконання ним навчальної, методичної, організаційної роботи та інших трудових обов'язків.

Робочий час науково-педагогічних, наукових та інших працівників, робота яких пов'язана зі шкідливими умовами праці регулюється Законодавством України.

6.2. Робочий час науково-педагогічного працівника університету регламентується статтею 56 Закону України «Про вищу освіту» та Кодексом Законів про працю України.

Норми обліку часу навчальної роботи для науково-педагогічних працівників затверджуються вченою радою університету.

Мінімальний та максимальний обов'язковий обсяг навчального навантаження викладача в межах його робочого часу встановлюється з урахуванням виконання ним інших обов'язків (методичних, наукових, організаційних) у порядку передбаченому Статутом Університету та Колективним договором між адміністрацією та трудовим колективом Університету.

6.3. Графік робочого часу викладача визначається розкладом аудиторних навчальних занять і консультацій, розкладом або графіком контрольних заходів та іншими видами робіт, передбаченими індивідуальним робочим планом викладача. Час виконання робіт, не передбачених розкладом або графіком контрольних заходів, визначається графіком освітнього процесу в університеті, з урахуванням особливостей спеціальності та форм навчання.

Зміни в обов'язковому навчальному навантаженні та в інших видах трудових обов'язків науково-педагогічного працівника вносяться в його індивідуальний робочий план.

Науково-педагогічний працівник зобов'язаний дотримуватися встановленого йому графіка робочого часу.

6.4. Залучення науково-педагогічних працівників до роботи, не передбаченої трудовим договором, може здійснюватися лише за їхньою згодою або у випадках, передбачених законодавством, за погодженням з профспілковим комітетом.

7. Форми навчання

7.1. За статтею 49 Закону України «Про вищу освіту» навчання в університеті здійснюється за такими формами:

- очна (денна);
- заочна (дистанційна).

7.2. Денна форма навчання є основною формою здобуття певного рівня вищої освіти з відривом від виробництва. Організація освітнього процесу в університеті на денній формі навчання здійснюється згідно зі стандартами вищої освіти і даним Положенням.

7.3 Заочна (дистанційна) форма навчання є формою здобуття певного рівня вищої освіти без відриву від виробництва. Організація освітнього процесу на заочній (дистанційній) формі навчання в університеті здійснюється згідно зі стандартами вищої освіти і даним Положенням з урахуванням передбачених чинним законодавством пільг для осіб, які поєднують роботу з навчанням.

7.4 У випадку форс-мажорних обставин навчальні заняття для здобувачів вищої освіти, які навчаються за денною, заочною формами навчання можуть проводитися дистанційно. У таких випадках методика проведення дистанційних занять регулюється окремим внутрішнім Положенням.

8. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

8.1. На виконання статті 16 Закону України «Про вищу освіту» система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти передбачає здійснення в університеті таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти та ухвалення їх вченою радою університету;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання студентів, науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і студентів;
- 9) інших процедур і заходів.

8.2. Система внутрішнього забезпечення університетом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Проректор

з науково-педагогічної роботи

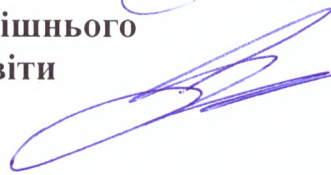
Аркадій Шульгай

Керівник навчального відділу

Андрій Машталір

**Керівник відділу внутрішнього
забезпечення якості освіти**

Андрій Чорномидз